

NCC INDUSTRY AB

UNDERLAG FÖR UNDERSÖKNINGSSAMRÅD

Älvnäs, terminal för hantering av bergmaterial mm på fastigheten Ask-
näs 1:301, Ekerö kommun

2020-04-29 REV A 2020-06-15

wsp

UNDERLAG FÖR UNDERSÖKNINGSSAMRÅD TERMINAL FÖR HANTERING AV BERGMATERIAL

NCC Industry AB

KONSULT

WSP Sverige AB

Box 574

201 25 Malmö

Besök: Södra Malmgatan 10

Tel: +46 10 7225000

Org nr: 556057-4880

Styrelsens säte: Stockholm

www.wsp.com

KONTAKTPERSONER

NCC Industry AB

Sonja Grauwald Boman, råvaruförsörjning

Sonja.grauwald.boman@ncc.se

070-088 74 33

WSP Sverige AB (kontaktperson för samråd)

Kalle Andersson

kalle.andersson@wsp.com

010-722 91 69

UPPDRAGSNAMN

Älvnäs

UPPDRAGSNUMMER

10300457

FÖRFATTARE

Kalle Andersson

DATUM

2020-04-29

GRANSKAD AV

Ida Davidsson

INNEHÅLL

1	INLEDNING	4
2	ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	5
2.1	VERKSAMHETENS KLASSIFICERING	5
3	BAKGRUND	6
4	VERKSAMHETSBESKRIVNING	6
4.1	AVGRÄNSNING OCH OMFATTNING	6
4.2	TERMINALVERKSAMHET	7
4.3	ÅTERVINNING	8
4.4	ARBETSTIDER	8
4.5	TRANSPORTER	8
4.6	ENERGIFÖRSÖRJNING	9
4.7	VATTENFÖRSÖRJNING	9
4.8	KEMIKALIE- OCH AVFALLSHANTERING	9
5	LOKALISERING	10
5.1	PLATS	10
5.2	OMRÅDESBESKRIVNING	10
5.3	PLANFÖRHÅLLANDEN	11
5.4	LOKALISERINGSALTERNATIV	11
6	MILJÖNS KÄNSLIGHET I OMRÅDEN SOM KAN ANTAS BLI PÅVERKADE	12
6.1	GEOLOGI	12
6.2	YT- OCH GRUNDVATTEN	12
6.3	SKYDDADE OMRÅDEN, RIKSINTRESSEN OCH ÖVRIG SKYDDSVÄRD NATUR	13
6.4	KULTURMILJÖ	15
6.5	LANDSKAPSBILD OCH FRILUFTSLIV	16
7	FÖRUTSEDDA MILJÖEFFEKTER	16
7.1	BULLER	16
7.2	TRANSPORTER	17
7.3	DAMNING	17
7.4	YT- OCH GRUNDVATTEN	17
7.5	LUFT	18
7.6	NATURMILJÖ	18
7.7	KULTURMILJÖ	18
7.8	LANDSKAPSBILD	18
7.9	MILJÖKVALITETSNORMER	19
7.10	BORTSKAFFANDE OCH ÅTERVINNING AV AVFALL	19

7.11	VERKSAMHETENS KLIMATPÅVERKAN	19
7.12	SAMLAD BEDÖMNING AV SÅRBARHET FÖR KLIMATFÖRÄNDRINGAR OCH YTTRE HÄNDELSER	20
7.13	RISK OCH SÄKERHET	20
8	UNDERSÖKNINGSSAMRÅD	20
8.1	UTMÄRKANDE EGENSKAPER	20
8.2	LOKALISERING	21
8.3	MILJÖEFFEKTERNAS TYP OCH UTMÄRKANDE EGENSKAPER	22
8.4	SAMMANFATTANDE BEDÖMNING – EJ BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	22

1 INLEDNING

NCC Industry AB (nedan kallat NCC eller Bolaget) bedriver idag en terminalverksamhet på fastigheten Asknäs 1:301 i Ekerö kommun. Verksamheten innefattar hantering och förädling av bergmaterial i form av krossning och sortering, lagerhållning av ballastprodukter samt utleverans. Återvinning sker även av asfalt, betong, jord- och schaktmassor samt ris och parkavfall. Miljönämnden i Ekerö har i ärende med dnr MIL.2018.1550 fattat beslut på bolagets C-anmälan. I beslutet, daterat 2019-03-13, fastställdes försiktighetsmått för verksamheten, vilken längst får pågå till 2022-03-31.

Då verksamheten på platsen är strategiskt viktig för NCC avser bolaget att ansöka om ett så kallat frivilligt tillstånd, enligt 9 kap 6 b § miljöbalken hos Länsstyrelsen i Stockholms län. Terminalen i Älvnäs fyller en viktig funktion för den lokala bergshantering på Ekerö. Behovet av stenmaterialprodukter är stort, dels för den nybyggnation som sker idag men även för den byggnation som kan väntas i framtiden då Ekerö blir mer tillgängligt via nya vägförbindelser. Under den tid som anläggandet av Förbifart Stockholm pågår finns även ett stort regionalt intresse att ta tillvara gällande hela projektets möjligheter till kringverksamheter. För att kunna erhålla ett rättssäkert tillstånd att bedriva ansökt verksamhet under ansökt tid, ansöks därmed om tillstånd för den fortsatta verksamheten, även om verksamheten formellt bedöms vara anmälningspliktig enligt Miljöprövningsförordning (2013:251).

En terminal med en närliggande lokal placering får idag anses som den ur miljösynpunkt bästa för uppställning av mobila kross- och sorteringsverk. Överskottsberg från pågående bygg- och anläggningsprojekt kan därmed återvinnas på ett effektivt sätt med korta transporter mellan uppställningsplats och råvara. En redan etablerad lokal terminal minskar avsevärt det totala antalet transporter i Storstockholm och ute på Ekerö.

Bolaget avser att ansöka om en tillståndstid om 10 år. Normalt förväntas ca 200 000 ton bergmaterial processas i mobil kross- och sorteringsanläggning per år. Vid hög tillgång och efterfrågan på material kan maximalt 300 000 ton komma att processas.

Den aktuella verksamheten omfattas inte av bestämmelser i miljöbedömningsförordningen (2017:966) som innebär att betydande miljöpåverkan alltid ska antas föreligga. Bolaget önskar därför undersöka om verksamheten/åtgärden ändå kan antas medföra en betydande miljöpåverkan genom ett undersökningssamråd. När undersökningssamrådet har genomförts kommer Bolaget att sammanställa vad som framkommit under samrådet och begära att Länsstyrelsen beslutar om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Om Länsstyrelsen beslutar att så är fallet kommer ytterligare samråd att genomföras i form av ett avgränsningssamråd. Detta samråd syftar bl.a. till att komma fram till vilka undersökningar och utredningar av verksamhetens påverkan på människors hälsa och miljö som behöver utföras och innehållet i den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska upprättas. Om Länsstyrelsen beslutar att den planerade verksamheten inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan kommer en så kallad liten miljökonsekvensbeskrivning att upprättas. I figur 1 sammanfattas ansökningsprocessen:

Figur 1. Undersökningssamråd ska leda fram till "liten MKB" eller "MKB".

Föreliggande handling utgör underlag för undersökningssamrådet. Detta samråd ska enligt bestämmelserna i 6 kap 23-24 §§ miljöbalken hållas med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten.

2 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Verksamhetsutövare och sökande:	NCC Industry AB, Sector Stone Material
Organisationsnummer:	556302–3307
Adress:	Box 4022, 195 04 Rosersberg
Anläggningsnamn:	Älvnäs
Fastighetsbeteckning:	Asknäs 1:301
Län:	Stockholm
Kommun:	Ekerö

2.1 VERKSAMHETENS KLASSIFICERING

Bolaget bedömer att följande verksamhetskoder enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) gäller för den planerade verksamheten.

- **4 kap. 6 §** *Anmälningsplikt C och verksamhetskod 10.50 gäller för anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter*
 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller
 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.

- 29 kap. 35 § *Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.141 gäller för att återvinna icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa. Förordning (2016:1188).*
- 29 kap. 41 § *Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.110 gäller för att*
 1. *yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller*
 2. *genom krossning, siktnings eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål. Förordning (2016:1188).*
- 29 kap. 43 § *Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.80 gäller för att sortera icke-farligt avfall, om mängden avfall är*
 1. *mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller*
 2. *mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall. Förordning (2016:1188).*

Huvudverksamheten har markerats med **fet** stil. Koderna är listade i ordningen de förekommer i MPF. Observera att koderna är Bolagets förslag och kan komma att ändras beroende på annan tolkning av Länsstyrelsen eller tillsynsmyndigheten, eller beroende på ny rättspraxis från domstolarna.

3 BAKGRUND

Grustäktverksamhet har bedrivits i Älvnäs sedan 1940-talet och det senaste täktillståndet löpte till år 2006. Efter att efterbehandlingen slutförts år 2009 har verksamheten inriktat sig på återvinning och förädling av inkört bergmaterial och andra materialslag. Som nämnts ovan har bolaget ett gällande kommunalt beslut daterat 2019-03-13 med fastställda försiktighetsmått för verksamheten. De verksamhetskoderna som innefattas i beslutet är 10.50, 90.40, 90.110 och 90.141.

I gällande beslut finns ett försiktighetsmått som innefattar restriktioner kring vilket berg som får hanteras på området. Försiktighetsmått 4 lyder: *Tunnelberg som inte är tvättat får inte hanteras på området.* Detta försiktighetsmått försvårar NCC:s fortsatta verksamhet i Älvnäs då en stor andel av det entreprenadberg som kommer att finnas i omlopp inom de närmaste åren är just tunnelberg från bl.a. projekt Förbifart Stockholm. Syftet med restriktionen är att tunnelberg riskerar att innehålla kväverester från sprängmedel. Genom att vidta åtgärder för att minska risken för spridning av kväveföreningar till mark och vatten, kommer bolaget arbeta för att mottagning av otvättat berg kan tas emot på anläggningen.

4 VERKSAMHETSBESKRIVNING

4.1 AVGRÄNSNING OCH OMFATTNING

Bolaget avser att bedriva terminalverksamheten med i princip samma omfattning som idag innefattande hantering och förädling av berg i form av krossning- och sortering, lagerhållning av ballastprodukter samt utleverans, samt återvinning av inerta material såsom jord- och schaktmassor, asfalt och betong. Bolaget avser att ansöka om ett 10-årigt tillstånd, gällande från och med lagakraftvunnet beslut.

Normalt planeras ca 200 000 ton bergmaterial processas per år. Vid hög tillgång och efterfrågan på material kan maximalt 300 000 ton/år komma att processas.

Återvinning genom sortering, siktnings och krossning av inerta byggmaterial av typen betong, tegel, asfalt, jord- och schaktmassor avses att bedrivas upp till en mängd av maximalt 45 000 ton/år.

Det planerade verksamhetsområdet omfattar ca 9,5 ha. Området är detsamma som gäller för befintlig verksamhet och inryms helt inom fastigheten Asknäs 1:301 i Ekerö kommun, se figur 2.

Figur 2. Befintlig och planerat verksamhetsområde för terminalverksamhet mm i Älvnäs (©Lantmäteriet).

4.2 TERMINALVERKSAMHET

Terminalverksamheten innebär att entreprenadberg tas emot vid anläggningen för att genom krossning och sortering vidareförädlas till efterfrågade stenmaterialprodukter. Entreprenadberg kan uppstå vid lokala bygg- och anläggningsprojekt och kommer att tas emot när det finns behov av mottagningsplats för material i närområdet. Mängden bergmaterial som tas emot kommer att variera från år till år, beroende på tillgång och efterfrågan.

En mobil kross- och sorteringsanläggning planeras att ställas upp inom arbetsområdet. Bergmaterialet krossas i en förkross (om detta inte redan genomförts i anslutning till losshållning), därefter i en efterkross och sorteras sedan till olika fraktioner och läggs i upplag.

Skut (block över 1 m³) måste delas i mindre stycken innan krossning. Det görs genom att de knackas sönder med hydraulhammare monterad på grävmaskin. Skutknackning sker kampanjvis vid behov.

Krossen förädlar inkört berg till sedvanliga stenmaterialprodukter, t ex bär- och förstärkningslager samt olika makadamfraktioner. Normalt planeras ca 200 000 ton bergmaterial processas per år. Vid hög tillgång och efterfrågan på material kan maximalt 300 000 ton komma att processas.

Material lastas från upplag med hjälp av lastmaskin och transporteras från området med lastbil.

4.3 ÅTERVINNING

Under verksamhetstiden planeras även för möjligheten att återvinna inerta byggmaterial av typen betong, tegel, asfalt, jord- och schaktmassor. Terminalens läge bedöms även i framtiden bli gynnsam för att bedriva denna typ av återvinningsverksamhet.

Denna verksamhet syftar till att främja återvinningen av användbart material. Det är en stor del av uttjänt bygg- och rivningsmaterial som kan återvinnas och användas för gång och cykelvägar, terrasseringsringar, som utfyllnad under husgrunder och som bär- och förstärkningslager i vägar. Delar av materialet kan även komma att användas för anläggningsändamål inom verksamhetsområdet, t.ex. för grundläggning. Endast jord- och schaktmassor som uppfyller Naturvårdsverkets generella riktvärden för KM (känslig markanvändning) avses att tas emot.

Mottagningskontroll och dokumentation kommer att ske enligt NCC:s interna rutiner för återvinning, vilket omfattar bland annat en redovisning av materialets härkomst och avfallslämnarens karaktärisering av materialet. Mottagning av ovanstående produkter kan uppgå till maximalt 45 000 ton/år.

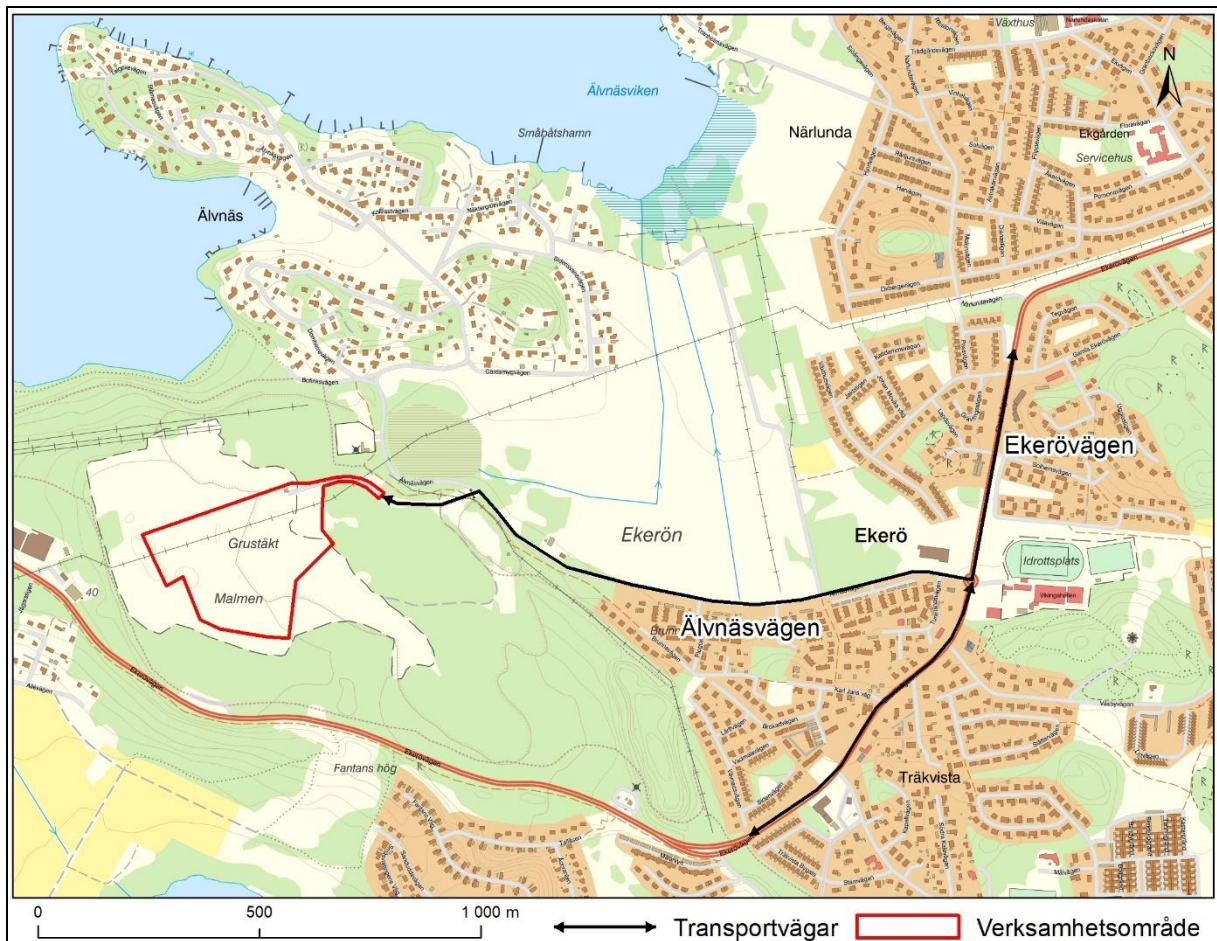
Bearbetning av återvinningsmassor sker vid behov genom krossning, siktning och sortering på samma sätt som för bergmaterialet. Se även kap. 4.2.

4.4 ARBETSTIDER

Normal arbetstid för terminal- och återvinningsverksamhet kommer att vara helgfria vardagar kl. 06 till 18. Mindre bullrande verksamhet såsom reparationer och liknande kan förekomma dygnet runt alla dagar. Ett åtagande finns sedan tidigare om att inte bedriva krossningsverksamhet under v. 28–31, vilket även gäller för planerad verksamhet.

4.5 TRANSPORTER

Transporter från området kommer precis som idag att ske via Älvnäsvägen ut till Ekerövägen, se figur 3. Transporterna passerar bebyggelse innan rondellen ut till Ekerövägen. Älvnäsvägen är en BK1-väg som tillåter tunga transporter.

Figur 3. Transportvägar (©Lantmäteriet).

4.6 ENERGIFÖRSÖRJNING

Verksamheten är och kommer att vara beroende av el för drift av kontor, vägningsutrustning mm samt diesel för mobila kross- och sorteringsverk, hjullastare och lastbilar. Endast diesel av miljöklass 1 (MK1) kommer att användas.

4.7 VATTENFÖRSÖRJNING

Vatten för dammbindande åtgärder planeras i huvudsak att hämtas från det renings- och uppsamlings-system för dagvatten som avses att anläggas på området (se även kap 7.4 nedan).

Vatten för personella behov hämtas från egen borrhod brunn inom verksamhetsområdet.

4.8 KEMIKALIE- OCH AVFALLSHANtering

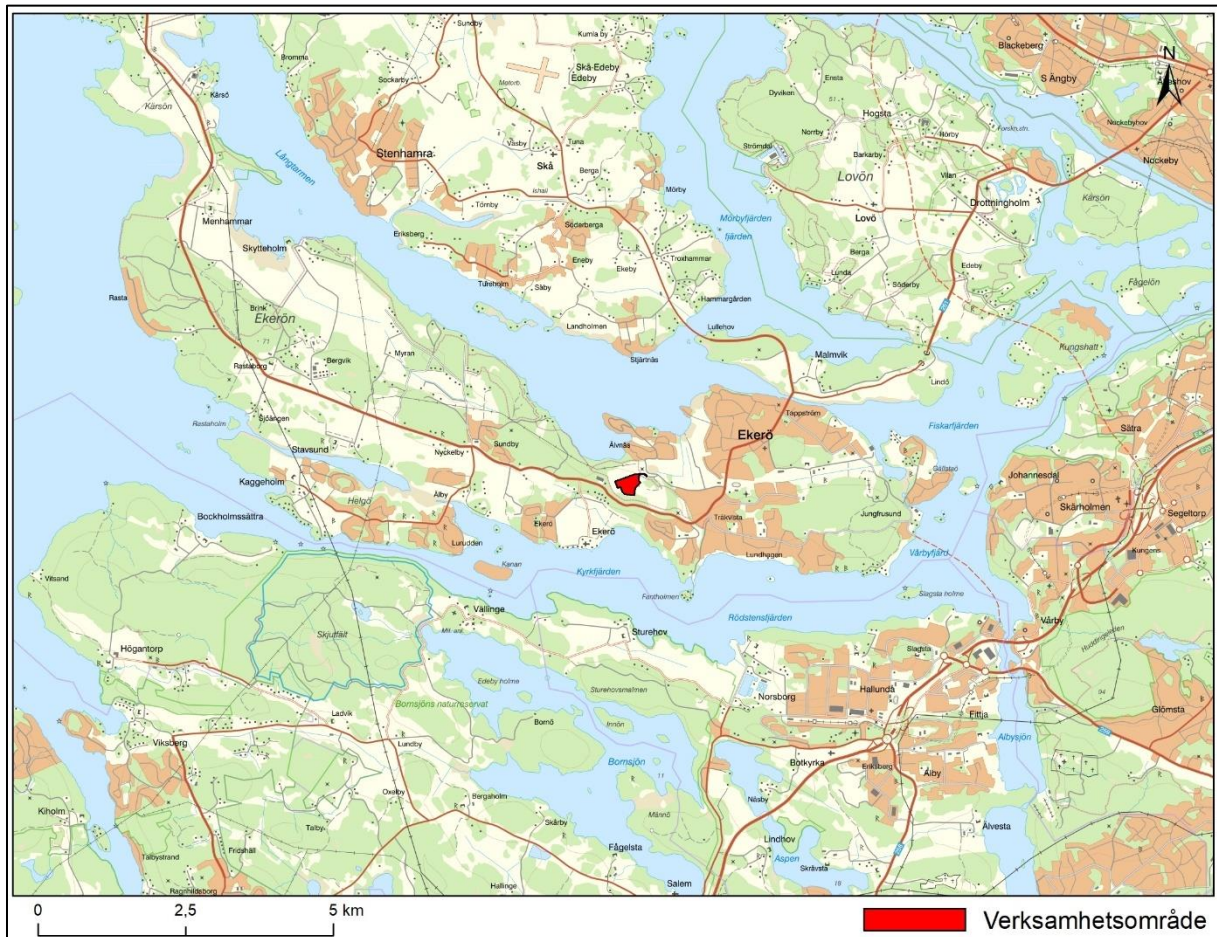
Kemikalier som kommer att användas är framför allt diesel till maskinparken, hydraul-, smörj-, och motorolja, spoläsvätska m.m. Samtliga kemikalier kommer att förvaras i låst miljöcontainer försedd med invallning.

Avfall kommer att sorteras och förvaras separat, vilket gäller även för farligt avfall. Transport av avfall kommer att ske av godkänd transportör, enligt gällande regelverk.

5 LOKALISERING

5.1 PLATS

Terminalen ligger på Ekerö strax söder om samhället Älvnäs, se figur 4. Avståndet till Ekerövägen är 1,2 km och fram till Tapström är avståndet 2,1 km. Koordinater för terminalen är 657320, 6574630 (SWEREF99 TM).

Figur 4. Översikt Ekerö med omnejd (©Lantmäteriet).

5.2 OMRÅDESBESKRIVNING

De direkta omgivningarna domineras av efterbehandlat område med före detta grustäkt och av skogsmark. Mälarens strand ligger ca 300 norr om verksamhetsområdet.

Närmaste bebyggelse ligger i Älvnäs, avståndet från verksamhetsområdet är ca 250 m och till upp-lagsområdet med krossuppställning minst 400 m. I sydvästlig riktning finns bostäder på ca 350 m av-stånd. Verksamhetsområdet ligger i anslutning till Älvnäsvägen, se figur 5.

Figur 5. Markanvändning kring NCC:s terminal (©Lantmäteriet).

5.3 PLANFÖRHÅLLANDEN

Området vid Älvnäs är enligt Ekerö kommuns översiktsplan (antagen av kommunfullmäktige 2018-03-06) inritad som *Centrum/småstad* varför det finns anledning att på sikt eventuellt flytta aktuell typ av verksamhet till annan plats.

I översiktsplanen framgår bl.a. att *Älvnäs är kommunens mest omfattande och viktigaste utbyggnadsområde. Området ska rymma tätare bebyggelse med stor andel flerbostadshus, handel, service, skola/förskola, parker, mötesplatser, verksamheter/lättare industri som inte är störande för omgivningen mm.*

Ingen detaljplan finns för området. Inte heller föreligger någon nära förestående detaljpaneläggning och exploatering av området. Därmed torde det inte finnas några planmässiga hinder att fortsätta bedriva terminalverksamhet under ansökt tid på platsen.

5.4 LOKALISERINGSALTERNATIV

Bolaget har utrett alternativa lokaliseringar för den planerade terminalverksamheten, vilka kommer att redovisas närmare i miljökonsekvensbeskrivningen som upprättas inom ramen för tillståndsansökan. Huvudalternativet i Älvnäs har bedömts som den miljömässigt bästa lokaliseringen utifrån att området sedan lång tid redan är exploaterat och etablerat för dylika verksamheter, samtidigt som materialtransporterna till och från leverantörer och konsumenter på Ekerö kan hållas korta. Lokaliseringen är också lämplig med avseende på närheten till infrastrukturprojektet Förbifart Stockholm.

6 MILJÖNS KÄNSLIGHET I OMRÅDEN SOM KAN ANTAS BLI PÅVERKADE

6.1 GEOLOGI

Berggrunden i området består av metagråvacka, glimmerskiffer, grafit- och/eller sulfidförande skiffer, paragnejs, migmatit, kvartsit, amfibolit (berggrundskarta 1:1000000, SGU).

Jorddjupet uppgår till ca 5-10 m i de västra och östra delarna, och 10-20 m i de centrala och södra delarna av verksamhetsområdet. Jordarten inom och kring verksamhetsområdet domineras av isälvs sediment, men det förekommer inslag av urberg/berg i dagen. Se figur 6.

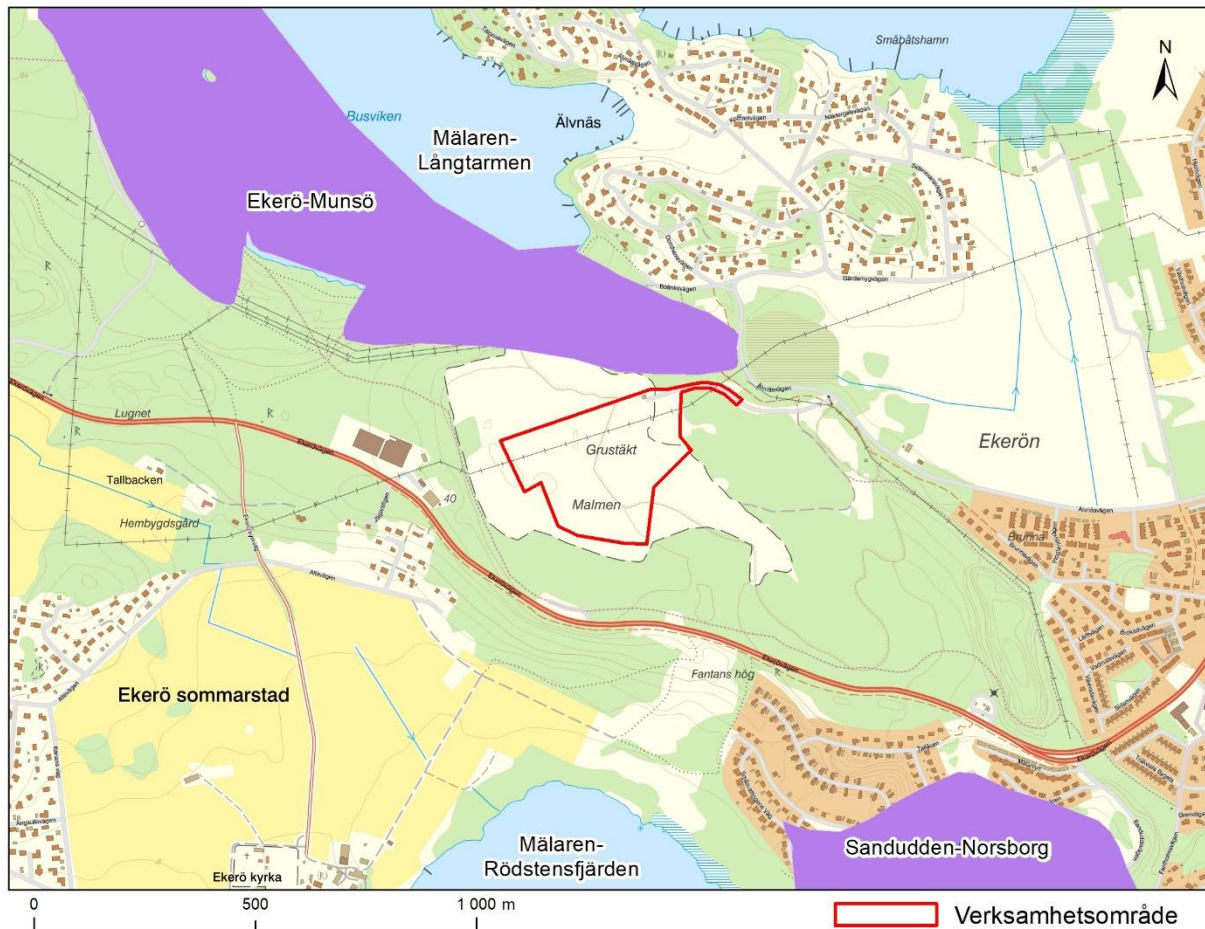
Figur 6. Utdrag ur SGU:s jordartskarta 1:25000-100000. Grönt = isälvs sediment, rött = tunt moränskikt (prickigt i figuren) eller berg i dagen.

6.2 YT- OCH GRUNDEVATTEN

Terminalområdet ligger inom delavrinningsområdet *Rinner till Mälaren-Långtarmen*. Närmaste yvattenförekomst är *Mälaren-Långtarmen* vars strand ligger ca 300 norr om terminalområdet. Ca 550 m söder om verksamhetsområdet ligger *Mälaren-Rödstensfjärden*. Dessa två vattenförekomster omfattas av miljö kvalitetsnormer. Hela Mälaren är skyddsvärd då den utgör dricksvattentäkt åt stora delar av Stockholmsregionen.

Inga vattendrag utpekade som vattenförekomster eller övriga vatten enligt vattenförvaltningen finns i området.

Två grundvattenförekomster finns i området kring terminalen, dock utanför verksamhetsområdet. I norr ligger *Ekerö-Munsö* och i söder *Sandudden-Norsborg*. Båda är utpekade sand- och grusförekomster, se figur 7.

Figur 7. Utpekade grund- och ytvattenförekomster kring terminalen. Lila områden=grundvattenförekomster. (©Lantmäteriet).

6.3 SKYDDADE OMRÅDEN, RIKSINTRESSEN OCH ÖVRIG SKYDDSVÄRD NATUR

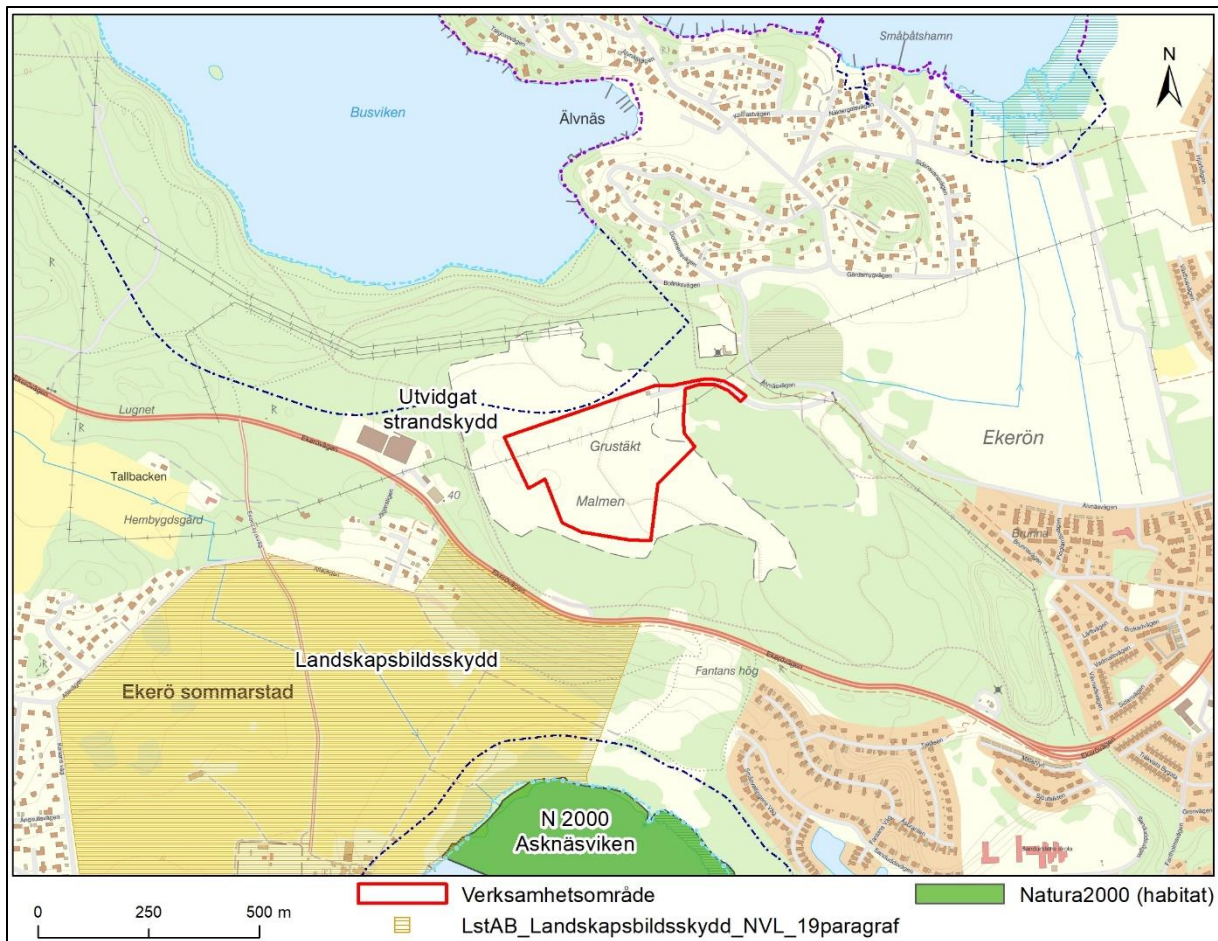
Terminalen och stora delar av Ekerö kommun med grannkommuner ligger inom *Östra Mälarens vattenskyddsområde*.

Utvidgat strandskydd gäller för delar av Busviken i norr. Strandskyddsgränsen går strax norr om verksamhetsområdet, se figur 8.

Söder om Ekerövägen finns ett område, *Ekerö kyrka*, som är utpekad som landskapsbildsskyddsområde. Skyddsformen är gammal och härstammar från äldre lagstiftning men är fortfarande gällande.

Asknäsviken, ca 550 m söder om verksamhetsområdet, är utpekad som Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet.

Mälaren med öar och strandområden i Stockholms län utgör ett stort område utpekad som av riksintresse för det rörliga friluftslivet. Ekerö kommun ligger i sin helhet inom detta område.

Figur 8. Skyddade områden kring terminalen (©Lantmäteriet).

Inga skogliga värden såsom nyckelbiotoper eller områden med naturvärden finns i området. Inte heller har några värdefulla ängs- eller betesmarker pekats ut i Jordbruksverkets inventeringar.

En sökning i artportalen (2020-03-26) visade fynd av 12 rödlistade arter inom ett område motsvarande verksamhetsområdet med en 50 m zon runt om, se tabell 1. Rapporterna har gjorts mellan år 2000-2020. Arter i kategori NT räknas inte som hotade.

Inga fridlysta arter (exklusive fåglar) är rapporterade inom samma område.

Tabell 1. Inrapporterade fynd i Artportalen av rödlistade arter kring verksamhetsområdet för åren 2000-2020.

Artnamn, Sv.	Rapportår	Rödlistekategori	Antal fyndrapporter
Etternässla	2012	NT (Nära hotad)	1
Stenfrö	2012	NT	1
Havsörn	2018	NT	1
Tornseglare	2017	VU (Sårbar)	1
Mindre hackspett	2018	NT	1
Spillkråka	2015/2019	NT	2
Gröngöling	2014-2019	NT	5
Sånglärka	2015-2018	NT	4
Backsvala	2005	NT	1
Kungsfågel	2014-2017	VU	4
Stare	2016/2019	VU	2
Gulspurv	2014-2019	VU	14

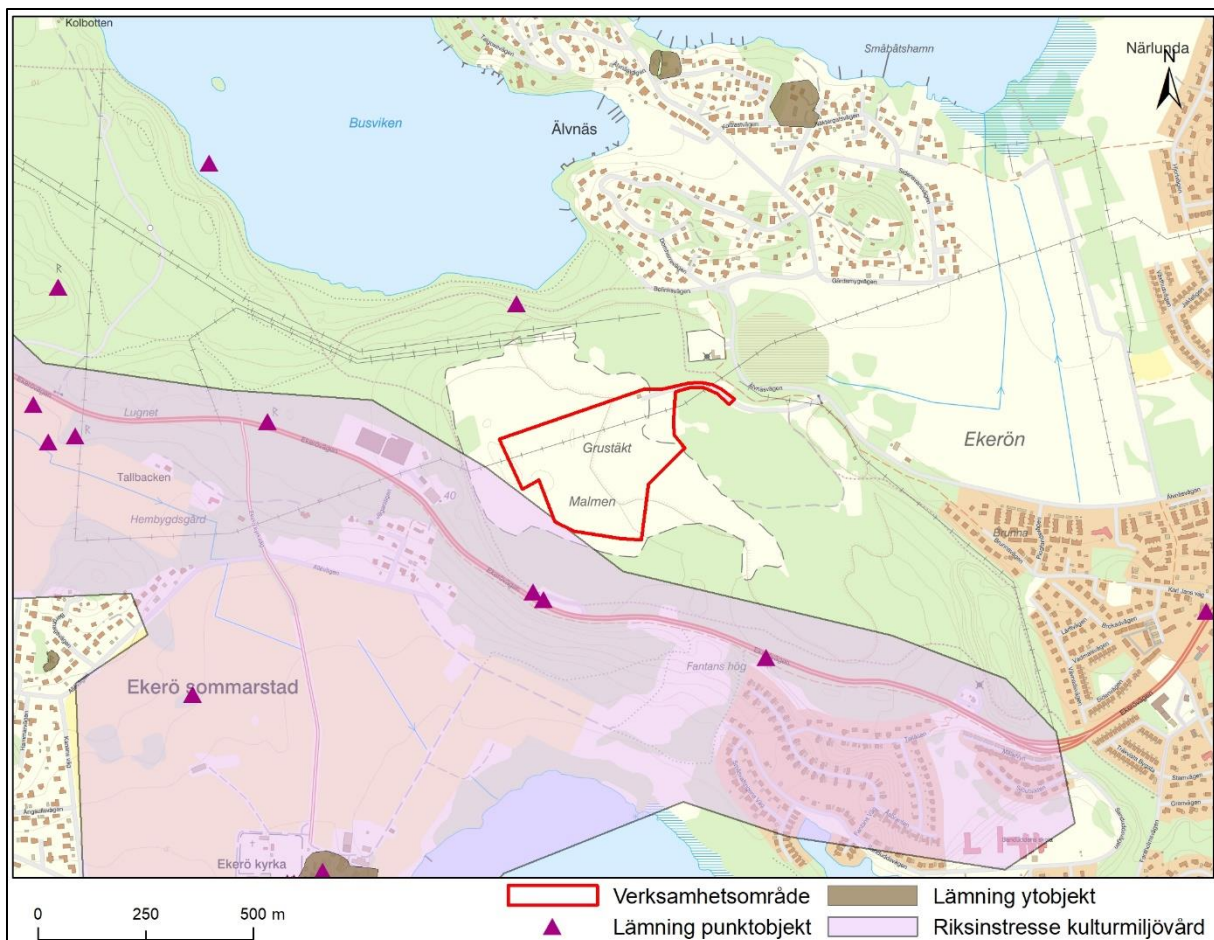
6.4 KULTURMILJÖ

Inga fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar ligger inom eller i anslutning till verksamhetsområdet.

Ett område utpekad som av riksintresse för kulturmiljövården gränsar till verksamhetsområdet, se figur 9. Riksintresseområdet, som täcker större delen av Ekerön, är benämnt Ekerö (AB24). Som motivering av riksintresse anges:

”Herrgårdslandskap med förhistorisk bruks- och bosättningskontinuitet som präglas av 1600-talets säteribildningar och med förankring i medeltidens system av kungsgårdar. (Fornlämningssmiljö, Kyrkomiljö, Vägmiljö).”¹

¹ Riksantikvarieämbetet, Riksintressen för kulturmiljövården – Stockholms län (AB), 2018-08-21

Figur 9. Kulturhistoriska lämningar och riksintresse för kulturmiljövården.

6.5 LANDSKAPSBILD OCH FRILUFTSLIV

Den fortsatta terminalverksamheten är synlig från ett fåtal bostäder i Älvnäs där befintliga upplagshögar kan påverka landskapsbilden för deras del. I ett större perspektiv ligger området skyddat från insyn. Från Älvnäsvägen är terminalområdet inte synligt.

Som nämnts ovan omfattas området öster om Ekerö sommarstad av den äldre skyddsformen landskapsbildsskydd och hela kommunen omfattas av riksintresse för det rörliga friluftslivet.

7 FÖRUTSEDDA MILJÖEFFEKTER

7.1 BULLER

Buller uppstår i samband med lastning, lossning, krossning och sortering inne på området samt från verksamhetens transporter. Avståndet till närmaste bebyggelse i Älvnäs från planerad krossuppställning är ca 400 m. Beräkningar av externt buller från krossningsverksamheten har tidigare utretts av Tunemalms Akustik AB. Beräkningarna visar att riktvärdena för externt industribuller innehålls, vilket även direkta mätningar i fält bekräftar.

De riktvärden som anges för buller i Naturvårdsverkets rapport 6538, Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, klaras med marginal för planerade arbetstider. För närliggande bebyggelse kan således krossning med tillhörande verksamhet ske utan oacceptabel störning. För att ändå minska

störning under semesterperioden har bolaget sedan tidigare ett åtagande om semesteruppehåll under veckorna 28–31.

Bolaget kommer att låta genomföra en uppföljande bullerutredning för att kontrollera beräknade ljudnivåer från den planerade verksamheten. Utredningen kommer att bifogas MKB:n och innehålla förslag på ytterligare skyddsåtgärder vid behov.

Den planerade verksamheten förväntas få en liten till måttlig negativ konsekvens avseende buller, jämfört med om ingen verksamhet hade bedrivits på platsen. Jämfört med befintlig verksamhet förväntas dock ingen skillnad.

7.2 TRANSPORTER

Vid maximal årlig produktion av 300 000 ton förädlad bergmaterial och 45 000 ton återvunna massor uppstår ett behov av utleveranser motsvarande ca 50 materialtransporter per arbetsdag. Beräkningarna förutsätter 210 arbetsdagar per år och en genomsnittlig last på 32 ton. Under ett år med mer normal produktion (200 000 ton bergmaterialprodukter och 45 000 ton förädlade återvinningsmassor) förväntas antalet uttransporter uppgå till ca 35 st. per arbetsdag.

För att begränsa det totala antalet in- och uttransporter strävar bolaget efter att så långt som möjligt nyttja returtransporter i samband med inleverans av återvinningsmassor. Därför kommer det faktiska maximala antalet fordonrörelser vara mindre än ovan beräknade. Målet är att minimera antalet tomma transporter in till och ut från anläggningen.

Transporterna på Älvnäsvägen passerar bebyggelse i Brunnaområdet innan rondellen ut till Ekerövägen. Även om det förekommer annan tung trafik på Älvnäsvägen (busstrafik) bedöms Bolagets andel av den totala tunga trafiken på Älvnäsvägen vara dominerande.

Inom ramen för tillståndsansökan kommer en bullerutredning att genomföras, vilken även kommer att inkludera påverkan av trafikbuller på Älvnäsvägen.

För att förbättra trafiksäkerheten längs med Älvnäsvägen har bolaget bekostat och låtit anlägga en gång- och cykelbana mellan Älvnäs och Brunnaområdet. Bolaget har även låtit utföra åtgärder för att skapa bättre sikt vid in- och utfarten till terminalen.

Påverkan genom transporter till och från området bedöms bli liten till måttlig.

7.3 DAMNING

Risk för damning finns i samband med transporter, krossning och siktning. Risken är störst vid kraftig vind och torr väderlek. Då kan även upplagshögar med finmaterial utgöra betydande dammkällor.

Damning är i första hand ett arbetsmiljöproblem vilket förebyggs och bekämpas genom vattenbegjutning inne på området. Utanför verksamhetsområdet bedöms damning inte bli ett problem.

Påverkan på omgivningen från damning förväntas bli liten eller obefintlig.

7.4 YT- OCH GRUNDVATTEN

Entreprenadberg kan innehålla rester av kväve från sprängarbeten då sprängmedel som används är kvävebaserade. Generellt är så kallat tunnelberg mer förorenat av kväve än andra massor. Vid hantering och lagring av stora mängder entreprenadberg finns risk att kväverester lakar ur i samband med nederbörd, vilket kan bidra till läckage av näringsämnen till grund- och ytvatten. Utsläpp av kväve bidrar i första hand till övergödning av havsvattensystem, medan fosfor är styrande för övergödningseffekter i sjöar och vattendrag.

Som en skyddsåtgärd planerar Bolaget att samla upp och vid behov rena dagvatten från de ytor där bergmaterial hanteras, motsvarande ca 4 ha inom verksamhetsområdet. Marken beläggs med ett tätande skikt och vattnet leds via diken med självfall för uppsamling, sedimentation och kväverening.

Exakt reningsmetod är inte bestämd men kommer att redovisas i den tekniska beskrivningen som bifogas ansökan.

Ett alternativ till rening av vattnet på plats är uppsamling och hämtning med sugbil.

Avledning av renat dagvatten kan ske genom infiltration i mark eller via diken till ytvattenrecipient, Mälaren. Infiltration torde lämpa sig bra med tanke på att jordarten består av sandiga isälvsediment.

Påverkan på yt- och grundvatten bedöms därför bli *liten* eller *obefintlig*.

7.5 LUFT

Utsläpp till luft härrör från drift av maskinparken och transporter till och från verksamhetsområdet. Utsläppen är av samma karaktär som från vägtrafik.

Påverkan på luft bedöms bli *liten*.

7.6 NATURMILJÖ

Området är en tidigare grustäkt vilken har efterbehandlats och avslutats. Efter att bolaget fasat ut sin naturgrus användning har området använts till återvinningsverksamhet. Efterbehandlade täktlänter kommer inte att påverkas genom den fortsatta verksamheten. De naturvärden som finns etablerade i omgivande slänter kommer att lämnas orörda. Den planerade verksamheten förväntas inte heller i övrigt att leda till några negativa effekter för naturmiljön, jämfört med befintliga förhållanden.

Påverkan på naturmiljön bedöms bli *obefintlig*.

7.7 KULTURMILJÖ

Inga kända fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar finns inom eller i nära anslutning till verksamhetsområdet. Riksintresseområdet *Ekerö* gränsar till verksamheten men dess kärnvärden i form av herrgårdslandskap, kungsgårdar, kyrkomiljö och vägmiljö bedöms inte påverkas av den planerade verksamheten.

Om hittills okända fornlämningar påträffas under verksamhetens gång kommer Länsstyrelsens kulturmiljöenhet att underrättas omgående.

Påverkan på kulturmiljön bedöms bli *obefintlig*.

7.8 LANDSKAPSBILD

Terminalen är synlig från ett fåtal bostäder i Älvnäs på så sätt att befintliga upplagshögar kan påverka landskapsbilden för deras del. Dock ska påpekas att det brutits grus i området i nästan 100 år varför upplagshögar av olika slag kan sägas vara en del av den naturliga landskapsbilden på platsen. I ett större perspektiv ligger området skyddat från insyn. Varken från Älvnäsvägen eller Ekerövägen är terminalområdet synligt.

Påverkan på landskapsbilden bedöms bli *obefintlig*.

7.9 MILJÖKVALITETSNORMER

Inom vattenförvaltningen används miljökvalitetsnormer (MKN) för att ange krav på vattnets kvalitet vid en viss tidpunkt. För yt- och grundvatten finns fastställda MKN för särskilt utpekade vattenförekomster.

Ekerö-Munsö (se figur 7 ovan) utgör närmsta grundvattenförekomst och anges ha god kvalitativ och kvantitativ status, enligt Vatteninformationssystem Sverige (VISS). Dess MKN är beslutade till God kemisk grundvattenstatus och God kvantitativ status.

Närmsta ytvattenförekomst är Mälaren-Långtarmen (figur 7). Dess ekologiska status är Måttlig medan den kemiska statusen är Uppnår ej god. MKN är beslutade till God ekologisk status 2021 samt God kemisk ytvattenstatus.

Medräknas inte de så kallade "överallt överskridande prioriterade ämnena", kvicksilver och PBDE, i statusbedömningen så är det statusen för antracen och TBT som gör att god kemisk status alltså inte uppnås i Mälaren-Långtarmen. Motsvarande "problemämnen" avseende ekologisk status är koppar, som klassas som ett så kallat särskilt förorenande ämne enligt vattenförvaltningen. Statusen för kvalitetsfaktorn näringsämnen är god.

Dagvatten från terminalområdet riskerar i första hand att innehålla förhöjda kvävehalter. I händelse av olycka med spill eller utsläpp av petroleumprodukt kan även oljerester följa med dagvatten ut från anläggningen.

Uppsamling och planerad rening av utgående vatten från området kommer att möjliggöra god intern kontroll för snabba saneringsinsatser vid eventuell förorening av petroleum. Med planerad kväverening kommer utgående kvävehalter i vattnet vara mycket låga. Det bedöms därmed föreligga mycket liten risk att verksamheten kommer att försvåra möjligheten att uppnå aktuella MKN för vattenförekomsterna.

Påverkan på vattenförekomster och möjligheterna att uppnå beslutade MKN bedöms därmed bli *obefintlig*.

7.10 BORTSKAFFANDE OCH ÅTERVINNING AV AVFALL

Planerad verksamhet innefattar mottagning, bearbetning, förädling och återvinning av inerta avfalls slag. Exempel på fraktioner som kan förekomma är tegel, betong, asfalt samt uppgrävda jord- och schaktmassor. Bolaget har väl inarbetade och väl fungerade rutiner för mottagningskontroll, lagring och hantering av externa massor. Endast genom provtagning och med analys dokumenterade massor med ett föroreningsinnehåll underskridande Naturvårdsverkets generella riktvärde för känslig markanvändning (så kallade KM-massor) kommer att tas emot. För asfalt som tas emot ska halten 16-PAH understiga 70 ppm.

Avfall som uppkommer i verksamheten kommer att förvaras utan risk för spridning av föroreningar till mark och vatten. Farligt avfall (spillolja, batterier mm) förvaras invallat och under nederbördsskydd. Avhämtning av avfall görs av entreprenör med erforderliga tillstånd.

Påverkan från avfallshantering bedöms bli *liten*.

7.11 VERKSAMHETENS KLIMATPÅVERKAN

Verksamheten kommer att förbruka fossila drivmedel i form av diesel. Detta medför utsläpp av bland annat koldioxid (CO₂), som bidrar till klimatpåverkan i form av förstärkning av den naturliga växthuseffekten.

För att minska antalet transporter, och därigenom utsläppen av koldioxid arbetar bolaget aktivt med logistiska åtgärder, t.ex. genom att nyttja returtransporter i samband med inleverans av återvinningsmassor. Bolaget ser kontinuerligt över möjligheterna att successivt fasa in förnybara bränslen som ersättning till fossil diesel.

7.12 SAMLAD BEDÖMNING AV SÅRBARHET FÖR KLIMATFÖRÄNDRINGAR OCH YTTRE HÄNDELSER

Frekvensen av torrperioder och skyfall bedöms öka i framtiden och kan leda till ökade dagvattenflöden men också ökad risk för damning under torra perioder.

Verksamhetens karaktär och lokalisering gör den dock inte särskilt känslig för varken klimatförändringar eller yttre händelser. Den sandiga jordarten i området medger goda förutsättningar för vatten att infiltrera.

En eventuell nivåhöjning i Mälaren riskerar inte att påverka verksamheten, då den är belägen ca 50 m över sjöns vattennivå.

7.13 RISK OCH SÄKERHET

De största säkerhetsriskerna med planerad verksamhet är arbetsmiljömässiga. Tung trafik innebär t.ex. alltid en risk för olyckor. I samband med krossning och andra dammande arbeten finns även risk för bildande av kvartshaltigt damm, vilket innebär en hälsofara vid inandning. Förebyggandet av sådana risker görs enligt Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter, AFS 2015:2.

Inga sprängmedel hanteras i verksamheten, och den omfattas inte av det så kallade Sevesoregverket.

8 UNDERSÖKNINGSSAMRÅD

I enlighet med 6 kap. 23 § miljöbalken ska den som avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som medför tillstånd undersöka om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP). Nedan undersöks om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Eftersom verksamheten inte antas medföra betydande miljöpåverkan per automatik enligt miljöbedömningsförordningen 6 §, ska undersökningen enligt miljöbedömningsförordningen 10 § utökas till att omfatta verksamhetens eller åtgärdens;

1. Utmärkande egenskaper
2. Lokalisering
3. Möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper

8.1 UTMÄRKANDE EGENSKAPER

I tabell 2 redogörs för verksamhetens utmärkande egenskaper enligt 11 § miljöbedömningsförordningen.

Tabell 2. Verksamhetens utmärkande egenskaper.

Enligt 11 § miljöbedömningsförordningen	Ansökt verksamhet
1. verksamhetens eller åtgärdens omfattning och utformning	Verksamhet kommer att bedrivas inom samma område om ca 9,5 ha som idag. Maximalt 300 000 ton entreprenadberg och 45 000 ton inert avfall för återvinning kan komma att hanteras per år.
2. kumulativa miljöeffekter	Inga kumulativa effekter har kunnat identifieras.
3. användning av naturtillgångar och fysisk miljö	Verksamheten syftar till att återvinna och förädla sådant överskott av bergmaterial som uppstår vid sprängning och markberedning i samband med infrastrukturarbeten. Inga opåverkade eller ekologiskt känsliga områden kommer att påverkas.
4. avfall	Endast mycket små mängder verksamhetsavfall kommer att uppstå.
5. föroreningar och störningar	Buller och transporter bedöms som primära miljöaspekter i planerad verksamhet. Dagvatten med förhöjda kvävehalter kommer att kunna uppstå. Med planerade skyddsåtgärder förväntas dock inte olägenheter enligt 9 kap. 3 § miljöbalken uppstå.
6. sannolikheten för allvarliga olyckor	Risker finns men hanteras enligt föreskrifter. Sannolikheten för allvarliga olyckor är små.
7. risker för människors hälsa	De risker som finns gällande människors hälsa utgörs av buller, damning och tung trafik på Älvnäsvägen.

8.2 LOKALISERING

I Tabell 3 redogörs för verksamhetens lokalisering enligt 12 § miljöbedömningsförordningen.

Tabell 3. Verksamhetens lokalisering.

Enligt 12 § miljöbedömningsförordningen	Ansökt verksamhet
1. pågående eller tillåten markanvändning	Planerad verksamhet innebär samma markanvändning som den befintliga. Översiktsplanen medger annan markanvändning men ingen detaljplan är under framtagande.
2. naturresurser som finns i det område som kan antas bli påverkat	Jordarten i området utgörs av isälvsediment vilken tidigare brutits för olika ballaständamål. Grusförekomster kan potentiellt också bli viktiga för framtida dricksvattenproduktion. Mälaren utgör regional dricksvattentäkt.
3. naturresursernas, naturmiljöns och kulturmiljöns tålighet	Med föreslagna skyddsåtgärder förväntas ingen påverkan på naturresurserna. Inga skyddade

	områden, riksintressen eller skyddade/fridlysta arter bedöms påverkas negativt.
--	---

8.3 MILJÖEFFEKTERNAS TYP OCH UTMÄRKANDE EGENSKAPER

I tabell 4 redogörs för miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper enligt 13 § miljöbedömningsförordningen.

Tabell 4. Miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

Enligt 13 § miljöbedömningsförordningen	Ansökt verksamhet
1. effekternas storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet	Med planerade skyddsåtgärder bedöms miljöeffekterna inte leda till olägenheter enligt 9 kap. 3 § miljöbalken. Bullerutredning är gjord sedan tidigare, och kommer att förnyas inom ramen för tillståndsansökan. Resultatet av utredningen kommer att visa eventuella behov av ytterligare skyddsåtgärder för att minska bullerspridningen. Krossverksamhet bedrivs inte kvällar, helger och helgdagar. Krossning kommer inte bedrivas veckorna 28-31 då många har sommarsesmer.
2. sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är	Effekterna av buller, damning och andra eventuella störningar i området under verksamhetens tillståndstid är tillfälliga och reversibla.
3. hur gränsöverskridande effekterna är	Inga gränsöverskridande effekter förväntas med planerad verksamhet.
4. effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs	Inga kända närliggande verksamheter som kan bidra med kumulativa effekter bedöms finnas.
5. möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt	Uppsamling och rening av dagvatten från området begränsar/elimineras risken för övergödningseffekter i recipient. Det finns goda möjligheter att vid behov minska bullerspridningen, tex genom att placera krossmaskiner och sorteringsverk bakom materialupplag. Damning bekämpas effektivt genom bevattning.

8.4 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING – EJ BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Miljöeffekterna är antingen så pass små att de inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan, eller så kan de kraftigt begränsas med åtgärder. Motsvarande verksamhet har bedrivits på platsen tidigare utan att ha gett upphov till skador på miljön eller människors hälsa. Den planerade verksamheten innebär att något större mängder bergmaterial kan komma att hanteras, samt att otvättat tunnelberg

kommer att tas emot. Vidare är verksamheten, så som den beskrivits i detta samrådsunderlag, anmälningspliktig enligt Miljöprövningsförordningen, men bolaget väljer dock att ansöka om frivilligt tillstånd för att trygga dess fortlevnad på platsen under ansökt tidsperiod.

Sammanfattningsvis är det bolagets bedömning att planerad verksamhet inte medför någon betydande miljöpåverkan, och att en så kallad liten miljökonsekvensbeskrivning därmed upprättas och bifogas kommande tillståndsansökan.